

ด่วนที่สุด

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/๕๘๗๕

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร

ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้อง (กรณีข่าวสารในสื่อออนไลน์)

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปรายงานหน้าที่ของกรมการปกครองเกี่ยวกับการศาสนาอิสลาม จำนวน ๑ ชุด
๒. แนวทางการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องในการส่งเสริมกิจการศาสนาอิสลาม
ตามกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครองแจ้งว่า ปัจจุบันได้ปรากฏข่าวในสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครองตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.๒๕๔๐ พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ.๒๕๒๔ และพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคมและกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวมและของประชาชน

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องและป้องกันการนำข้อมูลไปบิดเบือนจากข้อเท็จจริงอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางความเชื่อ จึงขอให้อำเภอดำเนินการ ดังนี้

- ให้ที่ทำการปกครองอำเภอ มอบหมายปลัดอำเภอหรือเจ้าพนักงานปกครองที่รับผิดชอบศึกษาและทำความเข้าใจสรุปรายงานหน้าที่ของกรมการปกครองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑
- ให้นำแนวทางการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องในการส่งเสริมกิจการศาสนาอิสลามตามกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ไปสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องผ่านกลไกและช่องทางการสื่อสารต่างๆ ในพื้นที่ เช่น การประชุมประจำเดือนหัวหน้าส่วนราชการ การประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ฯลฯ เพื่อเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขระหว่างศาสนิกชนต่างศาสนาในสังคมไทยต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิสิษฐ์ แร่ทอง)

ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร. ๐-๔๒๗๑-๑๔๖๑ , ๐-๔๒๗๑-๖๖๓๗

เอกสารสรุป

ภารกิจหน้าที่ของกรมการปกครองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม
ตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔
และพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙

<p>ความเป็นมาของการประกาศใช้พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม</p>	<p>๑. พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เพื่อให้มีการปกครองดูแลกันเองภายใต้การนำของจุฬาราชมนตรี มีคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นที่ปรึกษาของจุฬาราชมนตรี จุฬาราชมนตรีเป็นผู้นำทางกิจการศาสนาอิสลามให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามแก่กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงวัฒนธรรมมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นที่ปรึกษาแก่กรมการจังหวัด และให้มีการขอจดทะเบียนมัสยิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มัสยิดมีฐานะเป็นนิติบุคคล</p>
	<p>๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เพื่อให้การเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ของชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องสมบูรณ์ทั้งในทางหลักศาสนา ความสะดวกปลอดภัย มีหลักประกันในการเดินทาง และป้องกันการหาประโยชน์อันมิชอบ</p> <p>๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันผู้นับถือศาสนาอิสลามได้ให้ความสนใจเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์เป็นจำนวนมาก สมควรปรับเปลี่ยนให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีราชการส่วนภูมิภาคสามารถใกล้ชิดกับประชาชนในทุกพื้นที่ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ประสงค์จะไปประกอบพิธีฮัจย์ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินกิจการฮัจย์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประโยชน์ต่อผู้นับถือศาสนาอิสลาม</p>
<p>ภารกิจหน้าที่ของกรมการปกครองในการกำกับดูแล</p>	<p>การดำเนินการตามภารกิจของกรมการปกครอง มีดังนี้</p> <p>๑. ภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบด้วย</p> <p>๑.๑ การจัดประชุมกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทั่วประเทศเพื่อสรรหาจุฬาราชมนตรี และแจ้งชื่อผู้ได้รับการสรรหาไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำชื่อขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ</p> <p>๑.๒ การจัดประชุมคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเพื่อคัดเลือกผู้แทนเป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และแจ้งให้จุฬาราชมนตรีคัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเพื่อนำชื่อขึ้นทูลเกล้าฯ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป</p>

	<p>๑.๓ การจัดประชุมอิหม่ามประจำมัสยิดเพื่อคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำจังหวัด</p> <p>๑.๔ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในการจดทะเบียนมัสยิดตามที่คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดได้เห็นชอบ</p> <p>๒. การกิจสนับสนุนองค์กรศาสนาอิสลามเพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ โดยกรมการปกครองได้สนับสนุนกิจการขององค์กรศาสนาอิสลามดังนี้</p> <p>๒.๑ การสนับสนุนเบี้ยประชุมคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด</p> <p>๒.๒ การจ่ายค่าตอบแทนผู้นำศาสนาอิสลาม ได้แก่ อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น และประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด</p> <p>๒.๓ การจัดสัมมนาคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด</p> <p>๒.๔ การคัดเลือกคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และอิหม่าม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว</p> <p>๒.๕ การจัดทำเข็มพระปรมาภิไธยให้กับผู้นำศาสนาอิสลาม</p> <p>๓. การกิจด้านการส่งเสริมกิจการฮัจญ์ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ และพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งมีภารกิจที่สำคัญดังนี้</p> <p>๓.๑ การลงทะเบียนแสดงความประสงค์เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์</p> <p>๓.๒ การจัดเที่ยวบินขนส่งในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์</p> <p>๓.๓ การตรวจสอบที่พัก บริการอาหาร และบริการรถยนต์โดยสาร</p> <p>๓.๔ การออกหนังสือตรวจลงตรา (VISA)</p> <p>๓.๕ การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง และในช่วงประกอบพิธีฮัจญ์</p> <p>๓.๖ การออกใบอนุญาตและควบคุมผู้ประกอบการฮัจญ์</p> <p>๓.๗ การแก้ไขปัญหาการหลอกลวงหรือการเอาเปรียบผู้แสวงบุญ</p>
<p>การใช้งบประมาณของกระทรวงมหาดไทย</p>	<p>๑. ภารกิจหน้าที่ในการบำรุงรักษาศาสนาโดยกรมการปกครอง มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้แก่ การสนับสนุนค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมให้กับผู้นำทางศาสนา พัฒนาและส่งเสริมบทบาทบุคลากรองค์กรศาสนาอิสลามโดยมีการจัดสัมมนาคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นประจำทุกปี</p> <p>๒. ภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริมกิจการฮัจญ์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ และพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย โดยดูแลและอำนวยความสะดวก</p>

สะดวกแก่ผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ การกิจด้านกิจการฮัจย์เป็นการบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นเงินของผู้แสวงบุญ โดยมีกองทุนฯ สำหรับให้ผู้ประกอบการฮัจย์ ยืมในการมัดจำค่าที่พักในระหว่างที่เก็บเงินกับผู้แสวงบุญไม่ครบ เงินที่ยืมเมื่อดำเนินการเก็บเงินจากผู้แสวงบุญได้แล้วจะต้องส่งคืนเข้ากองทุนฯ และไม่มีดอกเบี้ยเป็นเงินยืมระยะสั้น มีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารกองทุนฯ โดยมีอธิบดีกรมการปกครองเป็นประธาน และมีผู้อำนวยการกองคลังเป็นกรรมการ มีกรรมการโดยตำแหน่ง คือ สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การไปประกอบพิธีฮัจย์เป็นข้อที่ ๕ ในหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลามจะต้องปฏิบัติ ซึ่งผู้ที่จะไปประกอบพิธีฮัจย์จะต้องมีความพร้อม ประเทศซาอุดีอาระเบียจะกำหนดโควตาให้แต่ละประเทศ โดยกำหนดให้ทุกประเทศที่มีผู้แสวงบุญจะต้องปฏิบัติตามกฎของประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยเคร่งครัด และทุกประเทศในช่วงประกอบพิธีฮัจย์จะต้องส่งเจ้าหน้าที่ไปประจำอยู่ที่ซาอุดีอาระเบีย ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการไปประกอบพิธีฮัจย์ ประมาณ ๘๐,๕๐๐ บาท

กองส่งเสริมองค์กรศาสนาอิสลามและกิจการฮัจย์
กลุ่มงานบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม
โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๑๔๖๑ ต่อ ๑๐๔,๑๐๕

แนวทางการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้อง
ในการส่งเสริมกิจการศาสนาอิสลามตามกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย

ประเด็น	การรับรู้ที่ถูกต้อง
<p>การจัดตั้งมัสยิดและการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม</p> <p>ความคิดและความเชื่อของชาวมุสลิม</p>	<p>ศาสนาอิสลามมีคำสอนสำคัญประกอบด้วย หลักศรัทธา ๖ ประการ ได้แก่ การศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้า การศรัทธาต่อบรรดาเทวทูต การศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ การศรัทธาต่อบรรดาศาสดา การศรัทธาต่อวันพิพากษา และการศรัทธาในการกำหนดสภาวะการณ์ และหลักปฏิบัติ ๕ ประการ ได้แก่ การกล่าวคำปฏิญาณ การละหมาด การถือศีลอด การบริจาคทาน และการประกอบพิธีฮัจญ์</p> <p>ในการละหมาดนั้น ศาสนาอิสลามกำหนดให้มุสลิมจะต้องปฏิบัติละหมาด วันละ ๕ ครั้ง ในช่วงเวลารุ่งสาง บ่าย เย็น หลังตะวันตกฟ้า และค่ำ โดยส่งเสริมให้ทำการละหมาดพร้อมกันหลายคน และได้บัญญัติให้ชายมุสลิมที่อยู่ในวัยที่ศาสนากำหนดต้องละหมาด จะต้องร่วมกันฟังปาฐกถาธรรมและละหมาดญุมอัตในบ่ายวันศุกร์ที่มีสยิดซึ่งตนเองอาศัยอยู่ประจำหรือที่ตนเป็นสัปบุรุษ (หมายถึงการมีชื่อเสียงก่อกำเนิดเป็นสมาชิกของมัสยิดนั้น) หากมุสลิมคนใดจงใจไม่ปฏิบัติละหมาดตามที่ศาสนากำหนดถือว่าเป็นบาปสำหรับมุสลิมผู้นั้น</p>
<p>องค์ประกอบของมัสยิดตามหลักศาสนา</p>	<p>มัสยิดจึงเป็นศาสนสถานที่ยำเป็นต่อชุมชนมุสลิมในการประกอบศาสนกิจ เช่นเดียวกับศาสนสถานของศาสนาอื่น เช่น วัดในศาสนาพุทธ โบสถ์ในศาสนาคริสต์ วิหารเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู หรือคูรุลทวารในศาสนาซิกข์ เป็นต้น ซึ่งการสร้างมัสยิดมีองค์ประกอบตามหลักศาสนา ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ที่ดินต้องได้จากการที่ประชาชนอุทิศที่ดินให้เป็นศาสนสมบัติ (วากัฟ) โดยในทางศาสนาแล้วที่ดินดังกล่าวถูกตัดสิทธิการถือครองจากเจ้าของกรรมสิทธิ์เดิม ดังนั้น เจ้าของที่ดินจึงต้องเร่งดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวให้เป็นของมัสยิดโดยเร็ว ๒. อาคารมัสยิดได้จากการที่ประชาชนอุทิศเงินหรือทรัพย์สินให้เป็นศาสนสมบัติ (วากัฟ) เพื่อก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์อันเป็นส่วนประกอบของอสังหาริมทรัพย์ โดยในทางศาสนาแล้วสิทธิเหนืออาคารมัสยิดและส่วนประกอบที่ได้รับการอุทิศจึงเป็นของมัสยิด มิได้เป็นของผู้อุทิศ ๓. มัสยิดอาจมีศาสนสมบัติอื่นในความดูแลซึ่งมาจากการที่ประชาชนอุทิศให้ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๓.๑ สุสานฝังศพ (กุโบร์) ๓.๒ อาคารละหมาดแห่งอื่นที่ไม่ใช่ละหมาดญุมอัต (วันศุกร์) ๓.๓ สถานอบรมจริยธรรมประจำมัสยิด ๓.๔ อาคารอเนกประสงค์อื่น ๆ ๓.๕ ทรัพย์สินเพื่อแสวงหาประโยชน์

	<p>ดังนั้น การสร้างมัสยิดจึงต้องเกิดจากความศรัทธาของอิสลามิกชน โดยการบริจาค (วากัฟ) ทั้งที่ดินและเงินที่ใช้ในการก่อสร้าง รัฐบาลจึงไม่มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการสร้างมัสยิดแต่อย่างใด จะมีเฉพาะมัสยิดกลางประจำจังหวัดในบางจังหวัดด้วยเหตุด้านความมั่นคงโดยรัฐบาลในอดีต ได้แก่ มัสยิดกลางจังหวัดนราธิวาส มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี และมัสยิดกลางจังหวัดยะลา</p>
กิจกรรมของมัสยิด	<p>๑. การละหมาด</p> <p>๑.๑ ละหมาดยุมอ์ต (ละหมาดใหญ่วันศุกร์) ดำเนินการโดยบิหลั่นประกาศเชิญชวนให้สัปบุรุษมาละหมาด คอเต็บแสดงปฐกถาธรรม และอิหม่ามนำละหมาด และจะต้องมีผู้เข้าร่วมละหมาดหลายคน (๒ คน/ ๔ คน/ ๑๒ คน/ ๔๐ คนขึ้นไป ตามสำนักคิดทางศาสนา)</p> <p>๑.๒ จัดละหมาดประจำวัน วันละ ๕ ครั้ง โดยบิหลั่นประกาศเชิญชวนให้สัปบุรุษมาละหมาด และอิหม่ามนำละหมาด และจะมีผู้เข้าร่วมละหมาดตามความสมัครใจ</p> <p>๑.๓ ละหมาดตะรอเวียะห์ ในเวลาตีทุกวันของเดือนถือศีลอด</p> <p>๑.๔ ละหมาดอีด ปีละ ๒ ครั้ง ได้แก่ วันอีดิลฟิตรีและวันอีดิลอฎฮยา โดยมีอิหม่ามนำละหมาดและคอเต็บแสดงปฐกถาธรรม และจะมีผู้เข้าร่วมละหมาดจำนวนมาก</p> <p>๑.๕ ละหมาดญะนาซะห์ เป็นการละหมาดเพื่อขอพรให้แก่ผู้วายชนม์ก่อนจะนำไปฝังศพในสุสานมุสลิม (กุโบร์)</p> <p>๒. การบริหารจัดการชะกาต</p> <p>มัสยิดจะรับการจ่ายทานบังคับ (ชะกาต) ของชาวมุสลิมเพื่อแจกจ่ายให้แก่ผู้ยากจนหรือขัดสน แบ่งเป็น</p> <p>๒.๑ ชะกาตฟิตเราะห์ซึ่งเป็นอาหารที่บังคับให้ทุกคนต้องจ่าย</p> <p>๒.๒ ชะกาตทรัพย์สินซึ่งเป็นเงิน ทอง หรือของมีค่าที่บังคับให้คนที่มิตตามจำนวนที่กำหนดต้องจ่าย</p> <p>๓. การอบรมให้ความรู้</p> <p>๓.๑ การอบรมศาสนาขั้นพื้นฐาน (ฟิรดูอีน) ให้แก่เด็กอายุประมาณ ๗ - ๑๒ ปี โดยดำเนินการตามหลักสูตรของสมาคมครูสัมพันธ์ หลักสูตรตาดีกาหรือหลักสูตรของมัสยิดเอง</p> <p>๓.๒ การอบรมศาสนาทั่วไป ตามที่มัสยิดเห็นสมควร</p> <p>๔. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม</p> <p>๔.๑ การจัดงานเมาลิดของมัสยิด (มุสลิมบางกลุ่มไม่จัดงานนี้)</p> <p>๔.๒ การจัดเลี้ยงละศีลอด</p> <p>๔.๓ การจัดเลี้ยงอื่น ๆ</p> <p>๔.๔ การจัดงานออกเรือนเพื่อหารายได้บำรุงมัสยิด</p> <p>๕. การช่วยเหลือการจัดการศพให้แก่สัปบุรุษในสังกัดมัสยิด</p>

<p>การจัดตั้งและการจดทะเบียนมัสยิด</p>	<p>๑. ยื่นคำขอรับความเห็นชอบต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ตามแบบ บอ.๑ พร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑.๑ แผนผังแสดงการใช้ที่ดินและสิ่งก่อสร้างของมัสยิด ๑.๒ แผนที่แสดงเขตที่ตั้งมัสยิดและระยะห่างจากมัสยิดอื่น ๑.๓ สำเนาหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่ใช้สร้างมัสยิด ๑.๔ สำเนาหนังสือสัญญาซึ่งเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามกฎหมายทำกับคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด แสดงความจำนงว่าจะให้ที่ดินดังกล่าวเพื่อสร้างมัสยิด ๑.๕ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และผู้มีอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคล <p>๒. คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพิจารณาคำขอให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน และแจ้งมติเป็นหนังสือให้ผู้ขอทราบภายใน ๑๕ วัน</p> <p>๓. เมื่อได้สร้างอาคารมัสยิดเสร็จและพร้อมที่จะใช้ปฏิบัติศาสนกิจได้แล้ว ให้ผู้ขอความเห็นชอบจัดตั้งมัสยิดต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด</p> <p>๔. คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นไปตามแบบแปลนและแผนผัง และมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งมัสยิดได้ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จะแจ้งเป็นหนังสือ</p> <p>๕. ผู้ขอสร้างยื่นคำขอตามแบบ บอ.๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ต่อนายอำเภอท้องที่ พร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ๕.๑ หนังสือแจ้งมติเห็นชอบให้จัดตั้งมัสยิดของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ๕.๒ สำเนาหนังสืออนุญาตให้ก่อสร้างอาคารมัสยิดหรือใบรับแจ้งการก่อสร้างอาคารมัสยิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร <p>๖. นายอำเภอตรวจสอบความถูกต้องและแจ้งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใน ๑๐ วัน (คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๙๔/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ แต่งตั้งให้ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในจังหวัดอื่น)</p> <p>๗. พนักงานเจ้าหน้าที่ที่พิจารณามีคำสั่งภายใน ๒๐ วัน และออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนตามแบบ บอ.๓</p> <p>เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายข้างต้น การสร้างมัสยิดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด แต่อาจจะไม่ได้ยื่นขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก็ได้</p>
<p>สถานภาพและการบริหารมัสยิด</p>	<p>๑. สถานภาพ</p> <p>มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติให้มัสยิดที่จดทะเบียนแล้วมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เมื่อเป็นนิติบุคคลย่อมมีสิทธิตามกฎหมายที่นิติบุคคลพึงมีได้ตามกฎหมาย</p>

	<p>๒. การบริหาร</p> <p>๒.๑ บริหารงานโดยคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด ประกอบด้วย</p> <p>(๑) อิหม่ามเป็นประธานกรรมการ</p> <p>(๒) คอเต็บเป็นรองประธานกรรมการ</p> <p>(๓) บิหลั่นเป็นรองประธานกรรมการ และ</p> <p>(๔) กรรมการอื่นตามจำนวนที่ที่ประชุมสัปบุรุษประจำมัสยิดนั้น กำหนดจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนแต่ไม่เกินสิบสองคน</p> <p>๒.๒ โดยธรรมเนียมปฏิบัติ การบริหารหรือการประชุมของมุสลิม จะใช้หลักการบริหารระบบ “ซุรอ” (การปรึกษาหารือ) และหลีกเลี่ยงการลงคะแนน โดยอิหม่ามซึ่งเป็นผู้นำ (อะมีร) ของมัสยิดจะต้องรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยความเห็นพ้องต้องกัน</p>
<p>องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด</p>	<p>คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดประกอบด้วยอิหม่ามเป็นประธาน คอเต็บและบิหลั่นเป็นรองประธาน และกรรมการอื่นอีก ๖ - ๑๒ คน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p>
	<ol style="list-style-type: none"> ๑ บำรุงรักษามัสยิดและทรัพย์สินของมัสยิดให้เรียบร้อย ๒ สนับสนุนสัปบุรุษในการปฏิบัติศาสนกิจ ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางที่ชอบตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ๓ พิจารณามีมติรับมุสลิมเข้าเป็นสัปบุรุษประจำมัสยิด ๔ อำนวยความสะดวกและอบรมสั่งสอนให้สัปบุรุษประจำมัสยิดปฏิบัติศาสนกิจโดยถูกต้องเคร่งครัด ๕ ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสัปบุรุษประจำมัสยิดเมื่อได้รับการร้องขอ ๖ จัดให้มีและรักษาสมุดทะเบียนสัปบุรุษประจำมัสยิด และตรวจตราแก้ไขเพิ่มเติมสมุดทะเบียนดังกล่าวให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ๗ จำหน่ายชื่อสัปบุรุษประจำมัสยิดออกจากทะเบียน เมื่อได้สอบสวนแล้ว ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ๘ จัดให้มีทะเบียนทรัพย์สิน เอกสาร และบัญชีรายรับรายจ่ายของมัสยิดให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และทรัพย์สินของมัสยิด แล้วรายงานให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ๙ ดูดวงจันทร์และแจ้งผลการดูดวงจันทร์ต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ๑๐ ส่งเสริมการศึกษาและจัดกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของอิหม่าม และหน้าที่ของคอเต็บและบิหลั่นไว้ ดังนี้ อำนาจหน้าที่ของอิหม่าม ๑. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม

	<p>๒. ปกครองดูแลและแนะนำเจ้าหน้าที่ของมัสยิดให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เรียบร้อย</p> <p>๓. แนะนำให้สัปบุรุษประจำมัสยิดปฏิบัติให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและกฎหมาย</p> <p>๔. อำนวยความสะดวกแก่มุสลิมในการปฏิบัติศาสนกิจ</p> <p>๕. สั่งสอนและอบรมหลักธรรมทางศาสนาอิสลามแก่บรรดาสัปบุรุษประจำมัสยิด</p> <p>หน้าที่ของคอเต็บ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการแสดงธรรมแก่สัปบุรุษประจำมัสยิด <p>หน้าที่ของบิหลัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนากิจตามเวลา <p>จากอำนาจหน้าที่ของอิหม่าม และหน้าที่ของคอเต็บและบิหลัน ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายข้างต้น จึงได้มีการกำหนดค่าตอบแทนให้กับผู้นำทางศาสนา โดยเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าตอบแทนประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่าม คอเต็บ และบิหลัน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้จ่ายค่าตอบแทนอิหม่าม เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท คอเต็บและบิหลัน เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท</p>
<p>องค์กรบริหารและผู้นำศาสนาอิสลามตามกฎหมาย</p>	<p>๑. คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด คัดเลือกโดยที่ประชุมอิหม่ามประจำมัสยิดในจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <p>๑.๑ ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามต่อผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>๑.๒ กำกับดูแลและตรวจตราการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในจังหวัดและจังหวัดอื่นตามที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมอบหมาย</p> <p>๑.๓ ประนีประนอมหรือชี้ขาดคำร้องทุกข์ของสัปบุรุษประจำมัสยิดซึ่งเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด</p> <p>๑.๔ กำกับดูแลการคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำมัสยิดให้เป็นไปโดยเรียบร้อย</p> <p>๑.๕ พิจารณาแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการอิสลามประจำมัสยิด</p> <p>๑.๖ สอบสวนพิจารณาให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๐ (๔)</p> <p>๑.๗ สั่งให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิดพักหน้าที่ระหว่างถูกสอบสวน</p>

	<p>๑.๘ พิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้ง การย้าย การรวม และการเลิก มัสยิด</p> <p>๑.๙ แต่งตั้งผู้รักษาการแทนในตำแหน่ง อิหม่าม คอเต็บ และบิหลัน เมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลง</p> <p>๑.๑๐ ออกหนังสือรับรองการสมรสและการหย่าตามบัญญัติ แห่งศาสนาอิสลาม</p> <p>๑.๑๑ ประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดก ตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามเมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>๑.๑๒ จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารและบัญชีรายรับ รายจ่าย ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และรายงานผลการดำเนินงานฐานะการเงินและทรัพย์สินให้คณะกรรมการกลาง อิสลามแห่งประเทศไทยทราบปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนมีนาคมของทุกปี</p> <p>๑.๑๓ ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม ในจังหวัด</p> <p>๒. คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย จุฬาราชมนตรีเป็นประธาน และกรรมการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจาก ผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และผู้ที่จุฬาราชมนตรีคัดเลือกอีก จำนวน ๑ ใน ๓ ของผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <p>๒.๑ ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>๒.๒ ให้คำปรึกษาหรือข้อแนะนำเกี่ยวกับศาสนาอิสลามแก่ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด</p> <p>๒.๓ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลาง อิสลามแห่งประเทศไทยมอบหมาย</p> <p>๒.๔ ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและการจัดหา ผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด</p> <p>๒.๕ ออกระเบียบวิธีการดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารงาน ของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด</p> <p>๒.๖ ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในจังหวัด ที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ในการนี้คณะกรรมการกลางอิสลาม แห่งประเทศไทยจะมอบหมายให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่ใกล้เคียง ปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้</p> <p>๒.๗ พิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านตามมาตรา ๔๑</p> <p>๒.๘ จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารและบัญชีรายรับรายจ่ายของ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยให้ถูกต้องตามความเป็นจริง</p> <p>๒.๙ ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม</p>
--	---

	<p>๒.๑๐ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศาสนา และการศึกษา ศาสนาอิสลาม</p> <p>๒.๑๑ ประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในกิจการเกี่ยวกับ ศาสนาอิสลาม</p> <p>๒.๑๒ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น กระทรวงมหาดไทยได้สนับสนุน ค่าตอบแทนประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด / ค่าเบี้ยประชุม คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด / ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการกลางอิสลาม แห่งประเทศไทย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่าม คอเต็บ และบิหลัน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนี้</p> <p>(๑) ค่าตอบแทนประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ขนาดใหญ่ เดือนละ ๓,๕๐๐ บาท / ขนาดกลาง เดือนละ ๒,๗๐๐ บาท / ขนาดเล็ก เดือนละ ๑,๙๐๐ บาท</p> <p>(๒) ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ประธาน ครั้งละ ๑,๓๗๕ บาท / กรรมการ ครั้งละ ๑,๑๐๐ บาท โดยประชุมได้เดือนละไม่เกิน ๑ ครั้ง</p> <p>(๓) ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ประธาน ครั้งละ ๑,๓๗๕ บาท / กรรมการ ครั้งละ ๑,๑๐๐ บาท โดยประชุมได้ เดือนละไม่เกิน ๑ ครั้ง</p> <p>๓. จุฬาราชมนตรีซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งฯ เป็นผู้นำศาสนา อิสลามในประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ดังนี้</p> <p>๓.๑ ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นต่อทางราชการเกี่ยวกับ กิจการศาสนาอิสลาม</p> <p>๓.๒ แต่งตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบัญญัติแห่ง ศาสนาอิสลาม</p> <p>๓.๓ ออกประกาศแจ้งผลการตรวจจันท์ เพื่อกำหนดวันสำคัญทาง ศาสนา</p> <p>๓.๔ ออกประกาศเกี่ยวกับข้อวินิจฉัยตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม จุฬาราชมนตรี ได้รับเงินอุดหนุนฐานะจุฬาราชมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกา เงินอุดหนุนฐานะจุฬาราชมนตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ในอัตราเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท</p>
<p>การบริหารจัดการและการอำนวยความสะดวกผู้ไปประกอบพิธีฮัจญ์</p>	<p>“ฮัจญ์” เป็นหลักปฏิบัติสำคัญประการที่ ๕ ในบทบัญญัติแห่งศาสนา อิสลาม ซึ่งจะต้องประกอบพิธีที่เมืองมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ในช่วงเวลาที่ ศาสนาอิสลามกำหนดไว้เฉพาะ เป็นจำนวนหนึ่งครั้งในชีวิต โดยผู้ที่จะเดินทางไป ประกอบพิธีฮัจญ์จะต้องอยู่บนพื้นฐานและเงื่อนไขหลัก ๓ ประการ คือ</p>
<p>ความสำคัญของการ ประกอบพิธีฮัจญ์</p>	<p>“ฮัจญ์” เป็นหลักปฏิบัติสำคัญประการที่ ๕ ในบทบัญญัติแห่งศาสนา อิสลาม ซึ่งจะต้องประกอบพิธีที่เมืองมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ในช่วงเวลาที่ ศาสนาอิสลามกำหนดไว้เฉพาะ เป็นจำนวนหนึ่งครั้งในชีวิต โดยผู้ที่จะเดินทางไป ประกอบพิธีฮัจญ์จะต้องอยู่บนพื้นฐานและเงื่อนไขหลัก ๓ ประการ คือ</p>

	<p>(๑) มีทรัพย์สินเพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์โดยไม่เดือดร้อน</p> <p>(๒) มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงเพียงพอที่จะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์</p> <p>(๓) มีความปลอดภัยตลอดการเดินทาง</p>
<p>ความจำเป็นที่รัฐต้องมาบริหารจัดการกิจการฮัจญ์</p>	<p>ในแต่ละปีจะมีผู้นับถือศาสนาอิสลามจากประเทศต่าง ๆ เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ล้านคน รัฐบาลของประเทศซาอุดีอาระเบียจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และต้องมีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ที่มีประชากรชาวมุสลิมประสงค์จะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์จะต้องปฏิบัติตาม เช่น การกำหนดจำนวนผู้ไปประกอบพิธีฮัจญ์ให้กับแต่ละประเทศ (สำหรับประเทศไทยได้รับการกำหนดจำนวนผู้ไปประกอบพิธีฮัจญ์ไว้ที่ประมาณปีละ ๑๓,๐๐๐ คน)</p> <p>ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการขนส่งผู้ไปประกอบพิธีฮัจญ์เป็นไปตามข้อกำหนดของประเทศซาอุดีอาระเบีย รัฐบาลของประเทศไทยได้เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนการไปประกอบพิธีฮัจญ์มาเป็นเวลาช้านาน แต่มิได้มีการออกเป็นกฎหมายมากำหนดแนวทางในการดำเนินการอย่างชัดเจน จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงได้มีการออกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๑๑ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๕ กำหนดให้กระทรวงคมนาคมเป็นผู้รับผิดชอบในการขนส่งผู้ไปประกอบพิธีฮัจญ์ชาวไทยให้เดินทางไปประกอบพิธี ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และต่อมาได้มีการตราเป็นพระราชบัญญัติขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ๒๕๒๔” โดยกำหนดให้การบริหารจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ไปประกอบพิธีฮัจญ์ชาวไทยเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการ มีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๔ คนเป็นกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมการศาสนาเป็นเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย และกรมการศาสนาเป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงทำให้ภารกิจด้านการส่งเสริมกิจการฮัจญ์ และกรมการศาสนาโอนย้ายไปอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ภายใต้การบริหารจัดการของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้วางรากฐานการบริหารจัดการการส่งเสริมกิจการฮัจญ์ของประเทศไทยได้อย่างเต็มศักยภาพของหน่วยงาน แต่ด้วยข้อจำกัดบางประการในด้านของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ประกอบกับความพยายามของผู้นำทางศาสนาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมกิจการฮัจญ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อคราวการประชุมครั้งที่ ๔๒/๒๕๕๘ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ ให้โอนบรรดากิจการและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริม</p>

	<p>กิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ต่อมาจึงได้มีการตราเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา โดยมุ่งหวังที่จะใช้กลไกส่วนภูมิภาคของกรมการปกครอง และองค์กรผู้นำทางศาสนาในการแก้ไขข้อจำกัด และปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมา ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p>
<p>องค์กรประกอบและอำนาจหน้าที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทย</p>	<p>๑. องค์กรประกอบ</p> <p>๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ</p> <p>๑.๒ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการ</p> <p>๑.๓ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกรมการศาสนา ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย</p>
	<p>๑.๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คน</p> <p>๑.๕ อธิบดีกรมการปกครองในฐานะเลขาธิการฯ เป็นกรรมการและเลขานุการ</p> <p>๒. อำนาจหน้าที่</p> <p>๒.๑ กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือมาตรการใด ๆ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในอันที่จะให้ความคุ้มครองผู้ที่ประสงค์จะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ ให้ได้รับความสะดวก ปลอดภัยและมีหลักประกัน</p> <p>๒.๒ กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือมาตรการใด ๆ ในการควบคุมกิจการของนิติบุคคลผู้ประกอบกิจการฮัจย์</p> <p>๒.๓ ปฏิบัติการอื่นใดอันอยู่ในขอบเขตแห่งกิจการฮัจย์ตามกฎหมาย</p>
<p>แนวทางการดำเนินการของกรมการปกครอง</p>	<p>๑. ก่อนการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ ได้แก่</p> <p>๑.๑ การลงทะเบียนและการประกาศผู้มีสิทธิเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ พร้อมชำระเงินค่าประกันการเดินทาง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ฮ.ศ. ๑๔๔๑) จะต้องชำระเงินจำนวน ๘๐,๔๐๐ บาท หลังจากนั้น สำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทยจะประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ประจำปีตามลำดับที่ได้ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์แล้ว</p> <p>ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ จึงเป็นเงินส่วนตัวของผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ทั้งหมด เว้นแต่ผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ตามโครงการกิจกรรมส่งเสริมคนดีมีคุณธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปประกอบพิธีฮัจย์ ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จำนวน ๒๐๐ คน เพื่อเป็นการเยียวยาด้านจิตใจให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ใช้จ่ายจากเงินรัฐบาล</p> <p>๑.๒ การจัดสรรเที่ยวบินขนส่งผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ โดยเที่ยวบินเช่าเหมาลำของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และสายการบินแห่งชาติของ</p>

ประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นข้อกำหนดของกรมการบินพลเรือนแห่งชาติของซาอุดีอาระเบียที่ได้กำหนดให้ผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ชาวไทยทุกคนต้องเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ด้วยเที่ยวบินเช่าเหมาโดยสารการบินแห่งชาติของทั้งสองประเทศเท่านั้น โดยแบ่งสัดส่วนผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ฝ่ายละกึ่งหนึ่ง

บริษัทการบินไทยจำกัด มหาชน จึงเข้ามาอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ โดยคิดราคาค่าโดยสารในราคาไม่ต่ำกว่าต้นทุนที่เกิดขึ้น

๑.๓ การบันทึกข้อมูลของผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ สัญญาจัดเช่าที่พัก สัญญาบริการอาหาร และสัญญาจัดเช่าพาหนะในระบบออนไลน์ (E-TRACK หรือ E-Haj) เมื่อผู้ประกอบการฮัจย์ได้จัดทำสัญญาเช่าที่พัก สัญญาบริการอาหาร และสัญญาจัดเช่าพาหนะ ตลอดจนการดำเนินการเรื่องบัตรโดยสารเครื่องบินเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว สำนักเลขาธิการฯ จะดำเนินการบันทึกข้อมูลทั้งหมดลงในระบบออนไลน์ เพื่อให้มีความสะดวกในการบันทึกเข้าข้อมูล และเมื่อได้บันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์และรายการเอกสารเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สำนักเลขาธิการฯ จะดำเนินการจัดกลุ่มผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ออกเป็นกลุ่ม ๆ จำนวนกลุ่มละไม่เกิน ๔๕ คน ตามข้อกำหนดของซาอุดีอาระเบีย โดยในการจัดกลุ่มนี้ จะกำหนดตามผู้ประกอบการฮัจย์ เที่ยวบิน และความถี่ของเที่ยวบินของผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์เป็นสำคัญ เมื่อจัดกลุ่มเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะรวบรวมเอกสารทั้งหมดยื่นขอออกหนังสือตรวจลงตรา (VISA) ในระบบออนไลน์ของกระทรวงการต่างประเทศซาอุดีอาระเบีย

๑.๔ การอบรมเตรียมความพร้อมแก่ผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ทั้งด้านความรู้ และสุขภาพ ซึ่งเป็นการร่วมมือกันของหลายหน่วยงานในการเตรียมความพร้อม เช่น กระทรวงสาธารณสุข สำนักจุฬาราชมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. ช่วงของการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์

เทศกาลฮัจย์จะเริ่มขึ้นเมื่อทางการซาอุดีอาระเบียประกาศกำหนดวันเปิดสนามบินฮัจย์เที่ยวขาเข้า และจะสิ้นสุดเมื่อทางการซาอุดีอาระเบียประกาศกำหนดวันปิดสนามบินฮัจย์เที่ยวขาออก รวมระยะเวลาประมาณ ๗๕ วัน ซึ่งรัฐบาลไทยจะต้องมีการบริหารจัดการการส่งเสริมกิจการฮัจย์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดังนี้

๒.๑ การจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกในการเดินทางขึ้น ณ ท่าอากาศยาน ซึ่งใช้ในการรับ-ส่งผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ เช่น ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ ท่าอากาศยานจังหวัดนครราชสีมา และท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์และผู้มาส่ง และเป็นการตรวจสอบจำนวนผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ในแต่ละเที่ยวบิน เพื่อรายงานข้อมูลต่อมายังสำนักงานกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทย

	<p>ที่ซาอุดีอาระเบีย เพื่อความสะดวกในการประสานงานการจัดบริการ โดยในท่าอากาศยาน ส่วนภูมิภาคได้มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ</p> <p>๒.๒ การจัดตั้งศูนย์ประสานงานและติดตามสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรายงานการเดินทางของผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ ในแต่ละวัน ติดตามและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนการเดินทาง ในระหว่างเดินทาง และเมื่อเดินทางถึงสนามบินเมืองมาดีนะห์หรือสนามบินเจดดาห์ รับเรื่องร้องเรียน และประสานการปฏิบัติกับผู้ปฏิบัติงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย</p> <p>๒.๓ การจัดตั้งสำนักงานกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทย ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เนื่องจากกระทรวงกิจการฮัจย์และอุมเราะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ได้กำหนดให้ทุกประเทศจะต้องจัดตั้งสำนักงานกิจการฮัจย์ในเมืองมักกะห์ มาดีนะห์ และเจดดาห์ เพื่ออำนวยความสะดวกและประสานการปฏิบัติ โดยปัจจุบันสำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งสำนักงานกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทยขึ้น ๓ แห่ง โดยมี "อะมีร์ลฮัจย์" หรือ "รอฮิบิชาตุลฮัจย์ อัลร์สมียะห์" (หัวหน้าคณะผู้แทนฮัจย์ทางการ) ซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฮัจย์ทางการของประเทศไทยนำชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ ณ เมืองมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นประธานสำนักงานกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทย โดยมีคณะทำงานของจุฬาราชมนตรีเป็นที่ปรึกษา</p>
<p>ค่าใช้จ่ายในการไปประกอบพิธีฮัจย์</p>	<p>ผู้ประกอบพิธีฮัจย์ชาวไทยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการไปประกอบพิธีฮัจย์ ประมาณคนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งแบ่งเป็น</p> <p>๑. ชำระผ่านระบบการลงทะเบียนของกรมการปกครองในฐานะสำนักเลขาธิการฯ คนละ ๘๐,๔๐๐ บาท เพื่อนำเงินไปชำระเป็นค่าโดยสารเครื่องบิน ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศซาอุดีอาระเบีย ค่าขนส่งสัมภาระ ค่าอาหารและสถานที่ในช่วงพิธีฮัจย์ และค่าประกันการใช้รถ</p> <p>๒. ค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมผ่านผู้ประกอบกิจการฮัจย์ ประมาณคนละ ๘๐,๐๐๐ บาท (ขึ้นอยู่กับระดับความสะดวกในการให้บริการ)</p> <p>๓. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวระหว่างพำนักที่ประเทศซาอุดีอาระเบียและค่าของฝากประมาณคนละ ๓๙,๖๐๐ บาท</p> <p>ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นของประชาชนผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์</p>
<p>การอนุญาตให้ประกอบกิจการฮัจย์</p>	<p>การขอใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการฮัจย์เป็นไปตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. ผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาต ได้แก่ นิติบุคคล หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด</p> <p>๒. ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย พร้อมด้วยหลักฐานตามที่กำหนด</p>

	<p>๓. การยื่นคำขอตามข้อ ๒ ผู้ยื่นคำขอต้องวางเงินสดหรือหนังสือสัญญาค้ำประกันธนาคารภายในวงเงินที่คณะกรรมการกำหนดไว้ต่อเลขธิการหรือผู้ซึ่งเลขธิการมอบหมาย เพื่อประกันการไม่เดินทางกลับประเทศไทยของผู้ไปประกอบพิธีฮัจย์ และเพื่อประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือมาตรการใด ๆ ที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>๔. เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๒ แล้ว ให้เลขธิการหรือผู้ซึ่งเลขธิการมอบหมายพิจารณาคำขอและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต</p> <p>๕. ในกรณีที่คณะกรรมการอนุญาต ให้เลขธิการดำเนินการออกใบอนุญาต ในกรณีที่ไม่อนุญาตให้เลขธิการมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบ และคืนเงินสดหรือหนังสือสัญญาค้ำประกันของธนาคารที่ผู้ขออนุญาตนำมาวางหรือยื่นไว้ให้แก่ผู้ขออนุญาตโดยไม่ชักช้า</p> <p>ดังนั้น หากนิติบุคคลใดหรือบุคคลใดประกอบกิจการฮัจย์โดยไม่ได้รับ</p>
	<p>อนุญาตจากคณะกรรมการฯ จะมีความผิดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ จึงใช้บังคับเฉพาะกับผู้ประกอบกิจการฮัจย์ที่ไม่ขออนุญาตเท่านั้น ทั้งนี้ หากผู้กระทำการแทนนิติบุคคลรู้เห็นเป็นใจในการไม่ขออนุญาตหรือกระทำความผิดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะกรรมการฯ จะต้องรับผิดชอบร่วมกับนิติบุคคลนั้นตามนัยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่เกี่ยวกับนิติบุคคลอื่น</p>
<p>การคุ้มครอง/อุปถัมภ์ศาสนา</p>	
<p>การคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญ</p>	<p>เนื่องจากมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น ในกรณีที่ประชาชนได้ใช้สถานที่ใด ๆ ที่ตนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือได้รับการอนุญาตจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ เพื่อปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนาโดยไม่มีเหตุให้เชื่อได้ว่า การดำเนินการดังกล่าวเป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนรัฐย่อมไม่มีอำนาจจำกัดการใช้สถานที่ตลอดจนการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมของบุคคลที่นับถือศาสนาใด ๆ ได้</p>
<p>การอุปถัมภ์</p>	<p>หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่นที่ได้รับการรับรอง ตามนัยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย</p>